2025/1016

2025.5.23.

A BIZOTTSÁG (EU) 2025/1016 HATÁROZATA

(2025. május 16.)

a Spanyol Királyság számára az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv egyes rendelkezéseitől Melilla tekintetében való eltérés engedélyezéséről

(az értesítés a C(2025) 3175. számú dokumentummal történt)

(Csak a spanyol nyelvű szöveg hiteles)

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI BIZOTTSÁG,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre,

tekintettel a villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ([1]) és különösen annak 64. cikkére,

tekintettel a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ([2]) és különösen annak 66. cikkére,

mivel:

1. AZ ELJÁRÁS ÉS A HATÁROZAT HATÁLYA

(1) 2020. november 23-án a Spanyol Királyság (a továbbiakban: Spanyolország) az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikkével és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkével összhangban eltérés iránti kérelmet (a továbbiakban: kérelem) nyújtott be a Bizottsághoz a Kanári-szigetek, a Baleár-szigetek, illetve Ceuta és Melilla félszigeten kívüli területekre vonatkozóan.

(2) A kérelemben Spanyolország eredetileg az (EU) 2019/944 irányelv 8. és 54. cikke, valamint az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke, 6. cikke, 7. cikkének (1) bekezdése, 8. cikkének (1) és (4) bekezdése, 9., 10. és 11. cikke, 14–17. cikke, 19–27. cikke és 35–47. cikke tekintetében kért eltérést. Kérelmében Spanyolország nem határozta meg a kért eltérés időtartamát.

(3) A Bizottság 2021. március 18-án közzétette weboldalán a kérelmet, majd felkérte a tagállamokat és az érdekelt feleket, hogy 2021. április 30-ig tegyék meg észrevételeiket.

(4) A Bizottság 2021. augusztus 17-én és 2021. december 16-án további információkat kért Spanyolországtól az eltérés iránti kérelemmel kapcsolatban. Spanyolország 2021. október 4-én és 2022. január 17-én válaszolt. Utóbbi levelében Spanyolország az alábbiak szerint módosította eltérés iránti kérelmének alkalmazási körét:

— az (EU) 2019/944 irányelv 8. cikkétől való eltérés iránti kérelmet valamennyi félszigeten kívüli területre vonatkozóan visszavonta,

— az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkétől való eltérés iránti kérelmet a Baleár-szigetekre és Ceutára vonatkozóan visszavonta,

— Spanyolország egy új, az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4)–(7) bekezdésétől való eltérés iránti kérelmet nyújtott be valamennyi félszigeten kívüli területre vonatkozóan,

— az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének d), f), g), h), i), l), m) és q) pontjától való eltérés iránti kérelmet valamennyi félszigeten kívüli területre vonatkozóan visszavonta,

([1]) HL L 158., 2019.6.14., 54. o., ELI:http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj.
([2]) HL L 158., 2019.6.14., 125. o., ELI:http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj.

— Spanyolország emellett valamennyi félszigeten kívüli területre vonatkozóan visszavonta az (EU) 2019/943 rendelet 16. cikkének (1) és (2) bekezdésétől, 20. cikkének (1) és (2) bekezdésétől, 21. cikkének (1)–(6) bekezdésétől, az f) és a h) pont kivételével 22. cikkének (1) bekezdésétől, 22. cikkének (4) bekezdésétől, valamint 35–47. cikkétől való eltérés iránti kérelmét,

— Spanyolország a Baleár-szigetekre és Ceutára vonatkozóan kért eltérés tekintetében korlátozott időtartamot határozott meg a szóban forgó területek Spanyolország kontinentális területeivel való tényleges integrációjának megvalósításáig (ez 2030 előtt nem várható).

(5) Ez a határozat csak Melilla autonóm városra terjed ki, mivel a Spanyolország által a Kanári-szigetek félszigeten kívüli területre vonatkozóan benyújtott eltérés iránti kérelemről szóló bizottsági határozatot 2023. december 8-án fogadták el ([3]), a Spanyolország által a Baleár-szigetek és Ceuta autonóm város félszigeten kívüli területekre vonatkozóan benyújtott eltérés iránti kérelmekkel pedig külön határozatok fognak foglalkozni.

2. **MELILLA**

A villamosenergia-rendszer és a villamosenergia-piac helyzete Melillában

(6) Spanyolország kifejti, hogy Melilla városa nem áll kapcsolatban Spanyolország kontinentális területeinek villamosenergia-rendszerével. E tekintetben Spanyolország azt állítja, hogy az Ibériai-félszigettől való távolság rendkívül költségessé és műszaki szempontból nehezen kivitelezhetővé teszi az összekapcsolást. Ezért jelenleg nem tervezik a kontinentális területeket összekapcsolni Melillával, amely feltételre Spanyolország Melilla az ibériai villamosenergia-piacba való tényleges integrálásának előfeltételeként tekint.

(7) Spanyolország azt állítja, hogy Melilla éves fogyasztása 1996-ban nem érte el a 3 000 GWh-t (97,5 GWh). Spanyolország szerint Melillában szinte a teljes keresletet főként hőenergia-termelő egységek fedezik. 2023-ban Melillában az éves fogyasztás 202 GWh volt, amelynek 97,5 %-át fosszilis tüzelőanyagokon alapuló energiatermelés (főként dízelgenerátorok), 2,5 %-át pedig megújulóenergia-termelés szolgálja ([4]).

(8) Ezzel összefüggésben Spanyolország kifejti, hogy a félszigeten kívüli területen a megújuló energiaforrásoknak a Spanyolország kontinentális területeihez viszonyított alacsonyabb aránya főként az új termelési kapacitás létrehozásához rendelkezésre álló korlátozott földrajzi területnek, a teherelosztásra alkalmas energiatermelés fokozott szükségességének és az energiatároló létesítmények korlátozott rendelkezésre állásának tudható be.

(9) Spanyolország szerint a félszigeten kívüli területek – és köztük Melilla – tekintetében meghatározó, hogy a kis méretű piac miatt nem tudják kiaknázni a kontinentális területeken működő villamosenergia-rendszerben meglévő méretgazdaságosság előnyeit, továbbá hogy magasabb tüzelőanyag-költségek jellemzik őket. Ezenfelül e területeken a történelmi elszigeteltség következtében nagyobb telepített tartalék kapacitásra van szükség.

(10) Spanyolország szerint az említett piaci sajátosságok miatt a villamos energia előállításának költségei a kontinentális területekhez képest magasabbak, amely nem vonzó az új vállalkozások piacra lépéséhez. Ennek következtében Melillában nem alakult ki hatékony verseny.

(11) Ez idáig a Melillában termelt energia közel 100 %-át az Endesa csoport ([5]) állította elő. Ez ma is változatlan.

(12) Spanyolország – tekintettel a hatékony verseny hiányával és a magas költségekkel kapcsolatos problémákra, valamint a verseny előmozdítását, a létesítmények működési hatékonyságának ösztönzését és a termelési költségek csökkentését szolgáló gazdasági ösztönzők bevezetése érdekében elfogadott nemzeti intézkedések ellenére – azt állítja, hogy nem lehetett a kontinentális területeken meglévővel azonos piaci mechanizmust létrehozni.

([3]) A Bizottság (EU) 2024/560 határozata (2023. december 8.) a Spanyol Királyság számára az (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendelet és az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv egyes rendelkezéseitől a Kanári-szigetek tekintetében való eltérés engedélyezéséről (HL L, 2024/560, 2024.2.15., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/560/oj).

([4]) Lásd:Evolución demanda | Informes del sistema (sistemaelectrico-ree.es).

([5]) Az Endesa vállalatcsoport 70 %-ban az Enel Group tulajdonában áll.

(13) Spanyolország kifejti továbbá, hogy a félszigeten kívüli területeken – köztük Melillában – termelt villamos energia nem része a kontinentális területeken működő piac ajánlattételi rendszerének. A félszigeten kívüli területek villamosenergia-rendszerei teherelosztás céljából egy gazdasági elsőbbségi mechanizmust alkalmaznak ([6]):

— a rendszerüzemeltető a műszaki korlátok és a villamosenergia-ellátás biztosításához szükséges tartalékok figyelembevételével a változó költségeken alapuló gazdasági szempontok szerint rangsorolja a termelőlétesítményeket a kereslet kielégítéséig,

— a keresleti oldal (közvetlen fogyasztók és szolgáltatók) tájékoztatja a rendszerüzemeltetőt az egyes félszigeten kívüli területekhez tartozó villamosenergia-rendszerekben jelentkező óránkénti energiaigényről,

— a napi teherelosztást követően a keresleti oldal a kontinentális területeken működő ajánlattételi rendszerben érvényes árral megegyező áron vásárolja meg az energiát.

(14) Spanyolország szerint a mechanizmus figyelembe veszi a félszigeten kívüli területek magas villamosenergia-termelési költségeit és sajátosságait, célja pedig – a régiók közötti szolidaritás elve alapján – annak biztosítása, hogy e területek fogyasztóit és szolgáltatóit ne érje hátrány amiatt, hogy a villamosenergia-termelés a félszigeten kívüli területeken Spanyolország kontinentális területeihez képest magasabb költségekkel jár.

(15) Spanyolország rámutat továbbá arra, hogy a félszigeten kívüli területeken a villamosenergia-termelés árképzése nem piaci, hanem szabályozott rendszerben történik, olyan termelési körülmények között, amely nem teszi lehetővé nagykereskedelmi piac működését, és ahol a villamosenergia-termelés földrajzi és területi okokból magasabb költséggel jár, mint Spanyolország kontinentális területein.

(16) Spanyolország állítása szerint e mechanizmus biztosítja azt, hogy a villamosenergia-rendszer és az állami költségvetés fedezze azokat a többletköltségeket, amelyek a félszigeten kívüli területek magasabb termelési költségei és a kontinentális területeken érvényessel megegyező villamosenergia-ár közötti különbségből erednek, így minden fogyasztónak ugyanannyit kell fizetnie a villamos energiáért, függetlenül attól, hogy a fogyasztás melyik rendszerben történik.

(17) Spanyolország szerint a félszigeten kívüli területeken a villamosenergia-átviteli és -elosztási tevékenységek szabályozása hasonló a Spanyolország kontinentális részén alkalmazott szabályozáshoz.

(18) A kiskereskedelmi piaccal kapcsolatban Spanyolország kifejti, hogy a félszigeten kívüli területeken élő végfelhasználók ugyanolyan feltételekkel választhatják meg szolgáltatójukat, mint a Spanyolország kontinentális területein élők. Hasonlóképpen, a kiszolgáltatott fogyasztók fogalmát egész Spanyolországra vonatkozóan határozták meg, és általában véve az egész országban egységesen történik az ellátás szervezése. Spanyolország megjegyzi, hogy e tekintetben nincsenek különbségek a kontinentális és a félszigeten kívüli kiskereskedelmi piacok között.

A félszigeten kívüli területekre vonatkozó jogi keret áttekintése

(19) Spanyolország kifejti, hogy a 24/2013. sz. törvény értelmében a félszigeten kívüli területek villamosenergia-ellátása egyedi szabályozás alá esik. Az említett törvény meghatározza továbbá, hogy az említett tevékenység további kompenzációban részesülhet, amely fedezi a félszigeten kívüli területek villamosenergia-termelési költségei és az e területeken történő villamosenergia-értékesítésből származó bevételek közötti különbséget. A 24/2013. sz. törvény előírja azokat a feltételeket, amelyeknek teljesülniük kell ahhoz, hogy egy szigetüzemben működő rendszer többé ne minősüljön annak, nevezetesen azt, hogy a félszigeten kívüli területnek a szárazfölddel való összeköttetése lehetővé tegye számára a szárazföldi termelési piacra való belépést, és rendelkezésre álljanak a villamos energia integrálására szolgáló piaci mechanizmusok.

(20) Spanyolország megjegyzi, hogy a 17/2013. sz. törvény meghatározza a félszigeten kívüli területek ellátásának biztosítására és az érintett villamosenergia-rendszereken belüli verseny fokozására vonatkozó általános rendelkezéseket ([7]). A 17/2013. sz. törvény 5. cikke konkrétan úgy rendelkezik, hogy a félszigeten kívüli területeken található azon szivattyús vízenergia-tároló létesítmények, amelyek fő célja az ellátás garantálása, a rendszer védelmének biztosítása és a nem szabályozható megújuló energiaforrások integrálása, a rendszerüzemeltető tulajdonát képezik.

([6]) A keretet a 2015. július 31-i 738/2015. sz. királyi rendelet (Real Decreto 738/2015, de 31 de julio, por el que se regula la actividad de producción de energía eléctrica y el procedimiento de despacho en los sistemas eléctricos de los territorios no peninsulares) (a továbbiakban: a 738/2015. sz. királyi rendelet) határozza meg.

([7]) Ley 17/2013, de 29 de octubre, para la garantía del suministro e incremento de la competencia en los sistemas eléctricos insulares y extrapeninsulares.

(21) Spanyolország rámutat arra, hogy a 738/2015. sz. királyi rendelet részletesen szabályozza a villamosenergia-termelési tevékenységet és a félszigeten kívüli területek villamosenergia-rendszereiben alkalmazott teherelosztási eljárást, valamint az e tevékenységre vonatkozó kompenzációs rendszert. A kompenzációs rendszer két részből tevődik össze, amelyek közül az egyik a megvalósult beruházásokra és az egyéb állandó költségekre, a másik pedig a működés során felmerülő változó költségekre vonatkozik. A kompenzációs rendszer célja, hogy a félszigeten kívüli területeken fedezze a villamosenergia-termelésből eredő többletköltségeket. A 738/2015. sz. királyi rendelet ezt a többletköltséget az összes termelési költség és a rendszerüzemeltető által végzett villamosenergia-elosztás ára közötti különbségként határozza meg.

(22) Emellett a 738/2015. sz. királyi rendelet versenyeljárást vezet be az új kapacitások és a felújítandó kapacitások kiválasztására.

(23) A Bizottság e tekintetben megjegyzi, hogy a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott kompenzációs mechanizmus állami támogatását a Bizottság az SA.42270. számú, „Spanyolország villamosenergia-termelése Spanyolország félszigeten kívüli területein" című határozatában ([8]) jóváhagyta.

3. A MELILLÁRA VONATKOZÓAN KÉRT ELTÉRÉSEK

(24) A Melilla tekintetében benyújtott, eltérés engedélyezése iránti kérelem azon alapul, hogy Melilla az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikke (42) bekezdése értelmében vett kis, szigetüzemben működő rendszernek minősül.

3.1. Az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke szerinti eltérés

(25) Spanyolország Melillára vonatkozóan eltérést kér az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4)–(7) bekezdésétől és 54. cikkétől a kisegítő szolgáltatások szállításirendszer-üzemeltető általi beszerzése, valamint az energiatároló létesítmények átvitelirendszer-üzemeltetők általi tulajdonlására, fejlesztésére, irányítására vagy üzemeltetésére vonatkozó tilalom tekintetében.

Az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke szerinti eltérés

(26) Spanyolország Melillára vonatkozóan eltérést kér az (EU) 2019/943 rendelet alábbi rendelkezései tekintetében:

— a 3. cikk (1) bekezdésének a), b), c), e), j), k), n), o) és p) pontjában foglalt piaci elvek,

— a 6. cikk, a 7. cikk (1) bekezdése, a 8. cikk (1) bekezdése és a 8. cikk (4) bekezdése, valamint a 9., a 10., a 11., a 14., a 15., a 16. és a 17. cikk szerinti villamosenergia-kereskedési szabályok,

— a 19. cikkben meghatározott, szűkkeresztmetszet-kezelési bevételekre vonatkozó szabályok,

— a 14. cikk, a 15. cikk, a 16. cikk (3)–(13) bekezdése, a 17. cikk, a 19. cikk, a 20. cikk (3)–(8) bekezdése, a 21. cikk (7)–(8) bekezdése, a 22. cikk (1) bekezdésének f) és h) pontja, a 22. cikk (2) bekezdése, a 22. cikk (3) és (5) bekezdése, valamint a 25. cikk (2)–(4) bekezdése a jövőben létrehozandó új támogatási kapacitásmechanizmusokra vonatkozóan,

— a 14–17. cikk, a 19–27. cikk és a 35–47. cikk a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott meglévő mechanizmusra vonatkozóan.

3.2. A kért eltérések időtartama

(27) Spanyolország úgy véli, hogy a félszigeten kívüli területeknek az Ibériai-félsziget villamosenergia-piacába történő tényleges integrálásához a Spanyolország kontinentális területeivel való összeköttetés létrehozására lenne szükség.

(28) Spanyolország azt kéri, hogy Melilla tekintetében az eltérések mentesüljenek az időbeli korlátozások alól.

4. A KONZULTÁCIÓS IDŐSZAKBAN BEÉRKEZETT ÉSZREVÉTELEK

(29) A (3) preambulumbekezdésben leírtak szerint a Bizottság 2021 márciusában és áprilisában nyilvános konzultációt folytatott.

([8]) A 2020. május 28-i *SA.42270 (2016/NN) határozat – Spanyolország villamosenergia-termelése Spanyolország félszigeten kívüli területein*, C(2020)3401.

(30) A nyilvános konzultációra válaszul benyújtott valamennyi észrevétel a Spanyolország által az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkétől a tárolólétesítmények átvitelirendszer-üzemeltető általi tulajdonlása, irányítása és üzemeltetése tekintetében kért eltérésre vonatkozott.

(31) A nyilvános konzultációban résztvevők ellenezték az említett eltérés engedélyezését, mivel az legitimálna egy olyan projektet, amelynek keretében a Red Eléctrica de España S.A.U. (REE), a spanyol átvitelirendszer-üzemeltető az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkében előírtakkal ellentétben pályázati eljárás nélkül indíthatta el a Chira-Soria projektet a Kanári-szigeteken (a továbbiakban: Chira-Soria projekt) ([9]). A résztvevők megjegyezték, hogy a tény, miszerint az eltérés hatálya a többi félszigeten kívüli területre is kiterjed, nem releváns, mivel a Baleár-szigetek domborzata, valamint Ceuta és Melilla kis mérete nem tenné lehetővé szivattyús tározós vízerőmű létrehozását ezeken a területeken ([10]).

(32) A résztvevők jelezték, hogy pusztán a szigetjelleg nem elegendő indok az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkében meghatározott pályáztatási követelménytől való eltérésre, mivel állítólag magánfelek is érdeklődést mutattak a Chira-Soria projekt iránt. A résztvevők szerint ezt nem vették figyelembe a 17/2013. sz. törvény elfogadása során.

(33) A résztvevők hangsúlyozták továbbá, hogy a spanyol nemzeti szabályozó hatóság, a Comisión Nacional de Mercados y Competencia (CNMC) és a spanyol Államtanács is aggodalmát fejezte ki a 738/2015. sz. királyi rendelettel és a REE-nek a szivattyús tározós vízerőművek tulajdonlásában betöltött szerepével kapcsolatban, mivel utóbbi egyúttal az a szervezet, amelytől a szivattyús tározós vízerőművek engedélyezésének közigazgatási folyamata első fokon függ.

(34) Konkrétan a Chira-Soria projekttel kapcsolatban a résztvevők arra is hivatkoztak, hogy a projekt gazdaságilag nem indokolt, nem is járul hozzá a megújuló energia integrációjához, és környezetvédelmi és társadalmi aggályokat is felvet ([11]).

5. A MELILLÁRA VONATKOZÓ ELTÉRÉS IRÁNTI KÉRELEM ÉRTÉKELÉSE

5.1. Kis, szigetüzemben működő rendszer

(35) Az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke értelmében az említett rendelet 3. és 6. cikkének, 7. cikke (1) bekezdésének, 8. cikke (1) és (4) bekezdésének, 9–11. cikkének, 14–17. cikkének, 19–27. cikkének, 35–47. cikkének és 51. cikkének releváns rendelkezéseitől való eltérés két esetben engedélyezhető:

a) kis, szigetüzemben működő, illetve kis összekapcsolt rendszerek esetében, ha a tagállamok bizonyítani tudják, hogy az említett rendszerek üzemeltetésével kapcsolatban jelentős problémák állnak fenn. Ilyen esetben az eltérés ahhoz a feltételhez kötött, hogy a villamos energia belső piacán a verseny és integráció fokozását szolgálja;

b) az EUMSZ 349. cikke értelmében vett legkülső régiók esetében, ha azok nyilvánvaló fizikai okokból nem kapcsolhatók össze az Unió energiapiacával.

(36) Az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke (1) bekezdésének első albekezdése értelmében a kis, szigetüzemben működő rendszerek és a kis, összekapcsolt rendszerek esetében a 7. és 8. cikke, valamint a IV., V. és VI. fejezet vonatkozó rendelkezéseitől való eltérés engedélyezhető, ha a tagállam(ok) bizonyítani tudják, hogy az említett rendszerek üzemeltetésével kapcsolatban alapvető problémák merülnek fel. Az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke (2) bekezdésének második albekezdése előírja, hogy az EUMSZ 349. cikkének értelmében vett olyan legkülső régiók esetében, amelyeket nem lehet összekapcsolni az uniós villamosenergia-piacokkal, az eltérést olyan feltételhez kell kötni, amely biztosítja, hogy az eltérés ne akadályozza a megújuló energiára történő átállást.

([9]) A Chira-Soria projekt célja egy 200 MW beépített teljesítőképességű és 3,5 GWh energiatároló kapacitással rendelkező energiatároló létesítmény (szivattyús tározós vízerőmű) építése Gran Canaria szigetén. A projekttel kapcsolatos további információk itt érhetők el: Central hidroeléctrica de bombeo reversible Salto de Chira | Red Eléctrica (ree.es).

([10]) A szivattyús tározós vízerőmű az (EU) 2019/944 irányelv értelmében vett tárolólétesítménynek minősülne.

([11]) További részletekért lásd a 2023. december 8-i (EU) 2024/560 bizottsági határozat (33)–(36) preambulumbekezdését.

(37) Az eltérés a kis, szigetüzemben működő rendszerek esetében mind az (EU) 2019/943 rendelet, mind az (EU) 2019/944 irányelv értelmében határozott időre szól, és ahhoz a feltételhez kötött, hogy a villamos energia belső piacán a verseny és az integráció fokozását szolgálja. Ezenfelül az eltérés célja annak biztosítása, hogy ne akadályozza vagy hátráltassa a megújuló energia használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállást.

(38) Az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének (42) bekezdése szerint a „kis, szigetüzemben működő rendszer" „olyan rendszer, amelynek villamosenergia-fogyasztása 1996-ban kevesebb volt, mint 3 000 GWh, és ahol az éves fogyasztásnak kevesebb, mint 5 százaléka származik más rendszerekkel való összekapcsolásból".

(39) Beadványában Spanyolország kifejti, hogy Melilla jelenleg nem kapcsolódik Spanyolország kontinentális területeihez ((6) preambulumbekezdés). Spanyolország azt állítja továbbá, hogy Melilla éves fogyasztása 1996-ban nem érte el a 3 000 GWh-t ((7) preambulumbekezdés).

(40) A Spanyolország által szolgáltatott információk alapján és az SA.42270. számú, „Spanyolország villamosenergia-termelése Spanyolország félszigeten kívüli területein" című bizottsági határozattal összhangban Melilla városa az (EU) 2019/944 irányelv 2. cikkének 42. pontja szerinti kis, szigetüzemben működő rendszernek minősül.

5.2. **A rendszer üzemeltetésével kapcsolatban fennálló jelentős problémák**

5.2.1. *„A rendszer üzemeltetésével kapcsolatban fennálló jelentős problémák" jelentése*

(41) Az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke (1) bekezdésének a) pontjában és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkének (1) bekezdésében említett „jelentős problémák", illetve „alapvető problémák" fogalmát a jogalkotó nem határozta meg. A nyitott megfogalmazás lehetővé teszi a Bizottság számára, hogy a kis rendszerek sajátos helyzetével összefüggő minden potenciális problémát figyelembe vegyen, feltéve, hogy az jelentős és nem elhanyagolható. E problémák jelentősen változhatnak az adott rendszer földrajzi sajátosságaitól, termelésétől és fogyasztásától, de a műszaki fejlesztésektől (például az energiatárolás és a kis kapacitású termelés) függően is.

(42) A korábbi bizottsági határozatokban a megoldandó probléma a szárazföld és a szigetek közötti társadalmi koherencia és/vagy az azonos versenyfeltételek fenntartásával függött össze olyan helyzetben, amikor a sziget rendszerének biztonsága további intézkedéseket kívánt meg vagy jelentősen magasabb költségekkel járt Spanyolország kontinentális részéhez képest. Az „üzemeltetést" tehát nem lehet szűken értelmezni, például annak előírásával, hogy az eltérés nélkül nem lehetséges a rendszer biztonságos üzemeltetése. Ehelyett mindig a „problémák" részének tekintették az adott rendszer felhasználóinak társadalmi-gazdasági problémáit is ([12]).

(43) Továbbá e jelentős problémáknak a kis, szigetüzemben működő, illetve a kis, összekapcsolt rendszerek üzemeltetésével összefüggésben kell felmerülniük. Így tehát nehéz elképzelni olyan indoklást, amely kizárólag a rendszeren kívüli hatáson, pl. a nemzeti támogatási programokra gyakorolt hatáson alapul. Ez nem zárja ki, hogy a rendszer biztonságos működését érintő „közvetett" hatást relevánsnak lehessen tekinteni.

5.2.2. *A Spanyolország által a kérelemben ismertetett jelentős problémák*

(44) Spanyolország számos kihívást és problémát kiemel a félszigeten kívüli területek – és köztük Melilla – villamosenergia-piacainak és -rendszereinek üzemeltetésével kapcsolatban:

— a félszigeten kívüli területek piacának kis mérete, amely miatt a kontinentális területeken működő villamosenergia-rendszerrel ellentétben itt nem lehet kiaknázni a méretgazdaságosság előnyeit;

— az energiamixhez kapcsolódó magasabb költségek – mivel a félszigeten kívüli területen az energia nagy része gáz-, szén- vagy dízelalapú –, amelyek magasabb villamosenergia-költségeket eredményeznek;

— a rendszerek földrajzi elszigeteltségéből és kis méretéből eredő magas beruházási és üzemeltetési költségek;

([12]) Lásd például a Görög Köztársaság számára a 2009/72/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv egyes rendelkezéseivel összefüggésben engedélyezett eltérésről szóló, 2014. augusztus 14-i bizottsági határozatot, amely arra hivatkozik, hogy a szigeteken magasabb az energiatermelés költsége, míg az árak a jogszabályi előírásoknál fogva megegyeznek a szárazföldi árakkal.

— a rendszerek földrajzi elszigeteltsége miatt a telepített tartalék kapacitás fokozott szükségessége. Spanyolország különösen azt fejti ki, hogy a félszigeten kívüli területnek az ellátásbiztonsági előírások teljesítéséhez nagyobb forgó tartalékra van szüksége. Ez az ellátási előírás a beépített teljesítőképességnél 40–70 %-kal magasabb, szemben a kontinentális területre vonatkozó 10 %-kal. Ez azt eredményezi, hogy az erőművek jelentős időn keresztül kihasználatlanok maradnak, emiatt pedig csekély az új kapacitásokba való beruházás iránti érdeklődés;

— az új termelési kapacitás lokalizálására vonatkozó környezetvédelmi korlátozások mind a hagyományos, mind a megújuló energiaforrásokat használó energiatermelő létesítmények esetében;

— a kontinentális területtel való új összeköttetések kiépítéséhez azok földrajzi elhelyezkedése miatt szükséges költségek és beruházások.

(45) Spanyolország szerint ezek a kihívások és problémák a félszigeten kívüli területekre vonatkozó két fő jellegzetességet eredményeznek: magasabb villamosenergia-költségeket és a verseny hiányát a villamosenergia-termelés terén.

(46) A félszigeten kívüli terület villamosenergia-termelésének magas költségeit illetően Spanyolország kifejti, hogy a fenti kihívások és problémák miatt a teherelosztásra alkalmas energiatermeléshez kapcsolódó költségek ezen a területen gyakran a Spanyolország kontinentális részén tapasztalt költségek dupláját teszik ki. Spanyolország azzal érvel, hogy a félszigeten kívüli területet ki kell zárni a kontinentális piac rendszeréből annak érdekében, hogy a fogyasztók a szárazföldi árakhoz hasonló árakat fizessenek.

(47) A villamosenergia-termelés terén a verseny hiányát illetően Spanyolország kifejti, hogy a félszigeten kívüli terület múltbeli fejlődése és e régióbeli villamosenergia-ágazat vonzerejének hiánya miatt hagyományosan egyetlen üzleti csoport látta el az összes energiaellátási funkciót. Spanyolország szerint ennek következtében – a verseny előmozdítására irányuló erőfeszítések ellenére – még mindig nem tekinthető úgy, hogy Melilla hatékony energiatermelési versennyel rendelkezik.

(48) Ezenfelül Spanyolország felhívja a figyelmet azokra a kihívásokra, amelyek megnehezítik a megújuló energiaforrásoknak a félszigeten kívüli területeken, köztük Melillában való alkalmazását.

5.2.3. *Értékelés*

(49) A Bizottság elismeri Spanyolország érvelését, amely szerint a kis, szigetüzemben működő rendszerek üzemeltetésével kapcsolatos kihívások, a félszigeten kívüli terület termelési szegmensében tapasztalható rendkívül alacsony verseny, valamint a Spanyolország kontinentális piacával való összeköttetés hiánya miatt Melillában még nem állnak fenn a teljes mértékben liberalizált nagykereskedelmi villamosenergia-piac megvalósításának feltételei.

(50) Feltételezhető tehát, hogy állami beavatkozás nélkül nem hozható létre működőképes nagykereskedelmi piac Melillában, és hogy ennek következtében a határidős, a másnapi, a napközbeni és a kiegyenlítő piacokra vonatkozó számos rendelkezés jelenleg nem alkalmazható ezen a területen.

(51) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy az (EU) 2019/943 rendeletnek és az (EU) 2019/944 irányelvnek az ezen eltérés iránti kérelem hatálya alá tartozó területekre történő teljeskörű alkalmazása jelentős problémákat okozna a melillai villamosenergia-rendszer működésében.

5.3. **Az eltérés alkalmazási köre**

5.3.1. *Az (EU) 2019/944 irányelv 54. és 66. cikke*

(52) Az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkének (1) bekezdése megtiltja az átvitelirendszer-üzemeltetők számára, hogy energiatároló létesítményeket tulajdonoljanak, hozzanak létre, irányítsanak vagy üzemeltessenek.

(53) Az említett irányelv 54. cikkének (2) bekezdése lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek ettől a szabálytól, amennyiben a létesítmények teljes mértékben integrált hálózati elemek, és a szabályozó hatóság jóváhagyta azokat, vagy ha az említett bekezdés a)–c) pontjában meghatározott valamennyi feltétel teljesül.

(54) A fenti (36) preambulumbekezdésben megállapítottak szerint a tagállamok az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke (1) bekezdésének első albekezdésével összhangban a tagállamok a kis, szigetüzemben működő rendszerek esetében eltérést kérhetnek a VI. fejezetben (az 54. cikket is beleértve) foglalt szabályoktól, amennyiben bizonyítani tudják, hogy rendszereik üzemeltetését illetően alapvető problémák állnak fenn.

(55) Így az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkének (2) bekezdésében biztosított lehetőség alkalmazása mellett Spanyolország a 66. cikkre hivatkozva is kérelmezheti a Bizottságtól az irányelv 54. cikkétől való eltérés engedélyezését Melillára vonatkozóan.

5.3.1.1. A kérelem

(56) A (20) preambulumbekezdésben leírtak szerint a 17/2013. sz. törvény 5. cikke úgy rendelkezik, hogy a félszigeten kívüli területeken található azon szivattyús tározós vízerőművek, amelyek fő célja az ellátás garantálása, a rendszer védelmének biztosítása és a nem szabályozható megújuló energiaforrások integrálása, a rendszerüzemeltető tulajdonát képezik.

(57) A kérelemben Spanyolország rámutat arra, hogy Melilla kis mérete miatt nem túl nagy a tározós vízerőművek telepítésének valószínűsége, helyette azonban fontolóra lehetne venni más típusú energiatárolás alkalmazását. E tekintetben Spanyolország az átvitelirendszer-üzemeltető által végzett tanulmányokra hivatkozik, amelyek rámutatnak arra, hogy tekintettel az elszigetelt területekre vonatkozó dekarbonizációs kötelezettségvállalásokra, valamint a megújuló forrásokból származó villamosenergia-termelésre és a keresletoldali válaszintézkedések növelésére, az energiaellátásnak az előírt minőségi és biztonsági követelményeknek megfelelő biztosításához tárolólétesítményekre lesz szükség.

(58) Spanyolország ezért az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkével összhangban kéri az irányelv 54. cikkétől való eltérés engedélyezését Melilla tekintetében.

5.3.1.2. Értékelés

(59) Az (53) preambulumbekezdésben megállapítottak alapján a Bizottság megjegyzi, hogy az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkének (2) bekezdése már lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az említett cikk (1) bekezdésében foglalt szabálytól, miszerint átvitelirendszer-üzemeltetők nem tulajdonolhatnak, hozhatnak létre, irányíthatnak vagy üzemeltethetnek energiatároló létesítményeket.

(60) Tekintettel az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkének (2) bekezdésében foglalt lehetőségre, a Bizottság úgy véli, hogy az irányelv 66. cikke alapján nem indokolt az 54. cikk (1) bekezdésétől való eltérés valamennyi energiatárolási technológiára kiterjedő engedélyezése, mivel ez megakadályozná az energiatárolási projektek piaci alapú fejlesztését.

(61) A Bizottság kiemeli továbbá, hogy a 17/2013. sz. törvényben meghatározott azon követelmény, miszerint a félszigeten kívüli területeken az átvitelirendszer-üzemeltetők az energiatároló létesítmények tulajdonosai és üzemeltetői, láthatóan az (EU) 2019/944 irányelv 54. cikkében meghatározottaktól eltérő kritériumokon alapul. Ez a határozat csupán annak értékelésére szorítkozik, hogy teljesülnek-e az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkének (1) bekezdése szerinti eltérésre vonatkozó követelmények, és nem befolyásolja a Bizottság arra vonatkozó értékelését, hogy a 17/2013. sz. törvény összeegyeztethető-e az (EU) 2019/944 irányelvben meghatározott követelményekkel.

5.3.2. *Az (EU) 2019/944 irányelv 40 cikkének (4)–(7) bekezdése*

(62) Spanyolország szerint a termelési szegmensben a tényleges verseny hiánya akadályozza a torzulásmentes villamosenergia-piacok létrehozását a félszigeten kívüli területeken. Különösen az átvitelirendszer-üzemeltető számára jelent akadályt abban, hogy kiegyenlítő szabályozási piacot hozzon létre és működtessen Melillában, ideértve a piaci alapú, nem frekvenciavonatkozású kisegítő szolgáltatások beszerzését is.

(63) A Bizottság megítélése szerint a (9)–(12) preambulumbekezdésben foglalt okok megakadályozzák Melillában a kiegyenlítő szabályozási piac létrejöttét, valamint a nem frekvenciavonatkozású kisegítő szolgáltatások piaci alapon történő beszerzését. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4)–(7) bekezdésében foglalt kötelezettségektől az irányelv 66. cikkével összhangban való eltérés indokolt.

5.3.3. *Az (EU) 2019/943 rendelet II. fejezete: A villamosenergia piacára vonatkozó általános szabályok – A 3. és a 6. cikk, a 7. cikk (1) bekezdése, a 8. cikk (1) és (4) bekezdése, a 9., a 10. és a 11. cikk*

5.3.3.1. A kérelem

(64) Spanyolország szerint a termelők közötti tényleges verseny hiánya akadályozza a nem szabályozott villamosenergia-piacok létrehozását. A félszigeten kívüli területeken – és köztük Melillában is – az elosztásra vonatkozó határozatok olyan műszaki és gazdasági kritériumokon alapulnak, amelyek esetében nem mindig lehetséges a piaci szabályok alkalmazása. Spanyolország kifejti továbbá, hogy a félszigeten kívüli területekre érvényes árképzés nem az e területekre, hanem a Spanyolország kontinentális részére érvényes kínálat és kereslet alapján történik, hogy ne a félszigeten kívüli területeken élő fogyasztóknak kelljen az említett területeken folyó villamosenergia-termelés többletköltségeit megfizetniük.

(65) Spanyolország ezért eltérést kér az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének alábbi rendelkezéseitől:

— az a), a b), az o) és a p) ponttól, mivel Spanyolország szerint a szóban forgó piacokon az árak nem alakíthatók szabadon a kínálat és a kereslet alapján, és ezeken a területeken nem működnek határidős piacok,

— a c) ponttól, mivel Spanyolország úgy véli, hogy a rugalmas termelőkapacitás és kereslet kialakítását elősegítő piaci szabályok adott esetben nem alkalmazhatók e területeken,

— az e) és a k) ponttól, mivel Spanyolország szerint a termelők nem felelősek az általuk termelt villamos energia eladásáért (a rendszerüzemeltető feladata annak eldöntése, hogy mely erőműveket vonják be a teherelosztásba), és nem nyújthatnak be összesített ajánlatokat,

— a j) ponttól, mivel Spanyolország úgy véli, hogy ezeken a területeken a tárolási stratégia szükségessé teheti, hogy az energiatárolás elsőbbséget élvezzen, és ne kezeljék egyformán más energiatermelő létesítményekkel,

— az n) ponttól, amellyel kapcsolatban Spanyolország megjegyzi, hogy míg elvben a villamosenergia-termelő vállalkozások a működésük gazdasági és pénzügyi életképességén alapuló értékelésük alapján beléphetnek a piacra és kiléphetnek onnan, a gyakorlatban azonban csak olyan szabályozott fizetési rendszer megléte esetén tudnak részt venni a rendszerben, amely lehetővé teszi a termelési költségek fedezését.

(66) A 6. cikk, a 7. cikk (1) bekezdése, a 8. cikk (1) és (4) bekezdése, valamint a 9., a 10. és a 11. cikk tekintetében Spanyolország kiemeli, hogy bár a félszigeten kívüli területek villamosenergia-rendszerének irányítása az uniós villamosenergia-piacokhoz hasonló módon működő teherelosztási rendszer szerint történik, például napi és napon belüli elosztásokkal, az mégis szabályozott rendszernek minősül. A vételár a kontinentális területeken érvényes áron, nem pedig a termelőknél a villamosenergia-termelési tevékenységeik, többek között a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások végzése során felmerült elismert költségeken alapul. Ez alapján Spanyolország eltérést kér az (EU) 2019/943 rendelet 6. cikkétől, 7. cikkének (1) bekezdésétől, 8. cikkének (1) és (4) bekezdésétől, valamint 9., 10. és 11. cikkétől, mivel a félszigeten kívüli területeken – beleértve Melillát is – nincs kiegyenlítő szabályozási piac, és a Spanyolország kontinentális részével való összeköttetés hiánya miatt nincs lehetőség az uniós másnapi és napon belüli piacokkal való integrációra sem.

(67) Az (EU) 2019/943 rendelet 7. cikkének (1) bekezdését, valamint 8. cikkének (1) és (4) bekezdését illetően Spanyolország megjegyzi, hogy a félszigeten kívüli területek elszigetelt jellege miatt a teherelosztás a kontinentális területek piacától és az uniós piacoktól függetlenül működik, eltekintve attól, hogy az energiabeszerzés referenciaára a kontinentális áron alapul, és az elosztások óránkénti menetrenden alapulnak.

(68) Hasonlóképpen, a fentiekkel összhangban Spanyolország úgy véli, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 9–11. cikkében említett határidős piacok integrációja, a technikai ajánlattételi korlátok és a terheléskiesés értéke nem alkalmazandó a félszigeten kívüli területeken végzett teherelosztásokra.

5.3.3.2. Értékelés

(69) Az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikkének első bekezdésétől való eltérés iránti kérelmet illetően a Bizottság úgy véli, hogy:

— a (9)–(12) preambulumbekezdésben kifejtett okok jelenleg azt vonják maguk után, hogy Melillában a villamosenergia-árakat nem piaci alapú megközelítéssel, hanem egy olyan különleges szabályozott mechanizmuson keresztül alakítják ki, amelynek keretében a rendszerüzemeltető gondoskodik minden egyes félszigeten kívüli terület esetében a termelés teherelosztásáról, és az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének a), b), e) és k) pontjától való eltérés indokolt,

— a (9)–(12) preambulumbekezdésben kifejtett okok jelenleg azt vonják maguk után, hogy Melillában nincs határidős piac, és a rendszerüzemeltető általi teherelosztás heti, napi és napon belüli előrejelzéssel, valamint valós idejű eltérésekkel jár, és az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének o) és p) pontjától való eltérés is indokolt,

— elismerve, hogy a jelenlegi szabályozott rendszer és Melilla sajátos jellemzői megnehezíthetik a rugalmasabb termelés, az alacsony szén-dioxid-kibocsátású termelés és a rugalmasabb kereslet kialakítását, a piaci szabályok alkalmazására továbbra is szükség van ahhoz, hogy a lehető legnagyobb mértékben ösztönözni lehessen azok kialakítását. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének c) pontjától való eltérés nem indokolt,

— Az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének j) pontja nem zárja ki, hogy Melillában elsőbbséget biztosítsanak az energiatárolási projekteknek, ha például ezek a projektek tekinthetők a legjobb megoldásnak Melillában az ellátás biztonságának garantálására, A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének j) pontjától való eltérés nem indokolt,

— az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének n) pontjával kapcsolatban egy vállalkozás villamosenergia-termelési piacra való belépésének vagy onnan való kilépésének az adott vállalkozás gazdasági és pénzügyi életképességére vonatkozó értékelésétől kell függenie, a (15) és (16) preambulumbekezdésben említett szabályozott díjazás igénybevételének lehetőségére is figyelemmel. Ezért Melilla esetében az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének n) pontjától való eltérés nem indokolt.

(70) Az (EU) 2019/943 rendelet 6. cikkétől, 7. cikkének (1) bekezdésétől, 8. cikkének (1) és (4) bekezdésétől, 9., 10. és 11. cikkétől való eltérés iránti kérelemben érintett rendelkezések a határidős, a másnapi, a napon belüli és a kiegyenlítő szabályozási piacokra vonatkozó követelményekkel foglalkoznak. A Spanyolország által benyújtott információk alapján ezeket a piacokat nem lehet hatékonyan megvalósítani Melillában ((9)–(12) preambulumbekezdés). A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az említett rendelkezésektől való eltérés indokolt.

5.3.4. *Az (EU) 2019/943 rendelet III. fejezete: Hálózati hozzáférés és a szűk keresztmetszetek kezelése – A 14–17. cikk és a 19. cikk*

5.3.4.1. A kérelem

(71) Spanyolország kifejti, hogy a 14–16. és a 19. cikkben meghatározott követelmények nem alkalmazhatók a félszigeten kívüli területekre, mivel ott az átvitelirendszer-üzemeltető végzi a termelés elosztását az ezeken a területeken üzemelő egyes villamosenergia-rendszerek esetében, és az említett rendszerek nem alkotnak külön összekapcsolt ajánlattételi övezeteket. Spanyolország kifejti továbbá, hogy mivel a félszigeten kívüli területek nem alkotnak külön ajánlattételi övezetet, nem beszélhetünk kapcsolódó övezetek közti kapacitáspiacról, és így nem keletkezik szűk keresztmetszetek kezeléséből származó bevétel.

5.3.4.2. Értékelés

(72) Az (EU) 2019/943 rendelet 7. cikkének (1) bekezdésétől és 8. cikkének (1) bekezdésétől való eltérés azzal a hatással jár, hogy Melilla nem jelenik meg az integrált másnapi és napon belüli piacokon. Ezért az említett piacok működtetésével kapcsolatos egyes rendelkezések szükségszerűen nem alkalmazandók Melillára.

(73) Az (EU) 2019/943 rendelet 14–17. és 19. cikke az ajánlattételi övezetekre, valamint a kapacitás és az ajánlattételi övezetek közötti szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozik. Ezzel összefüggésben a Bizottság megjegyzi, hogy Melilla nem képez külön ajánlattételi övezetet, és hogy Spanyolország jelenleg nem tervezi a Melillát Spanyolország kontinentális részével összekapcsoló összeköttetés kiépítését. Mivel a 14. és 15. cikk célja az ajánlattételi övezetek közötti piaci alapú teherelosztás optimalizálása, a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az említett rendelkezésektől való eltérés indokolt. Ezzel szemben a 16. cikk (3)–(13) bekezdésében, valamint a 17. és 19. cikkben foglalt rendelkezések de facto nem alkalmazandók Melillára, mivel az nem képez külön ajánlattételi övezetet. Ebből következik, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 16. cikkének (3)–(13) bekezdésében, valamint 17. és 19. cikkében foglalt követelményektől való eltérés nem indokolt.

(74) Az (EU) 2019/943 rendelet a szűk keresztmetszetek kezelésére vonatkozó általános elveket tartalmazó 16. cikkének (1) és (2) bekezdését illetően a Bizottság úgy véli, az eltérés indokolt, tekintettel a melillai rendszer elszigeteltségére és kis méretére, valamint arra, hogy ez a rendszer működése tekintetében jelentős problémákat okoz.

5.3.5. *Az (EU) 2019/943 rendelet IV. fejezete: Az erőforrások megfelelősége – A 20. cikk (3)–(8) bekezdése, a 21. cikk (7) és (8) bekezdése, a 22. cikk (1) bekezdésének f) és h) pontja, a 22. cikk (2), (3) és (5) bekezdése, valamint a 25. cikk (2)–(4) bekezdése*

5.3.5.1. A kérelem

(75) Spanyolország kifejti, hogy a félszigeten kívüli területeknek a Spanyolország kontinentális részével való összeköttetésük alacsony foka vagy hiánya miatti földrajzi elszigeteltsége miatt az erőforrások megfelelőségére vonatkozóan az egyes félszigeten kívüli területek tekintetében a rendszerüzemeltető által elvégzett értékelések függetlenek, és nem épülnek be sem az erőforrások megfelelőségének európai szintű értékelésébe, sem a spanyol kontinentális erőforrások megfelelőségének értékelésébe. Ezért Spanyolország úgy véli, hogy a IV. fejezet egyes rendelkezései nem alkalmazandók a félszigeten kívüli területekre. Spanyolország mindazonáltal hangsúlyozza, hogy a jelenlegi nemzeti szabályok célja, hogy amennyire lehetséges, biztosítsák a félszigeten kívüli területek és a kontinentális spanyol piac közötti egyenlő bánásmódot, például az ellátásbiztonság szintje vagy az erőforrások megfelelőségének értékelésére szolgáló módszerek tekintetében.

(76) Spanyolország azzal érvel, hogy a félszigeten kívüli területeken az erőforrások megfelelőségét a (21)–(23) preambulumbekezdésben leírtak szerint a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott, az új kapacitások elosztására vonatkozó külön mechanizmus biztosítja. Spanyolország úgy véli, hogy a félszigeten kívüli területek egyedi jellegére tekintettel ezt a mechanizmust fenn kell tartani, ezért eltérést kér a 20. cikk (3)–(8) bekezdése, a 21. cikk (7) és (8) bekezdése, a 22. cikk (1) bekezdésének f) és h) pontja, a 22. cikk (2), (3) és (5) bekezdése, valamint a 25. cikk (2)–(4) bekezdése tekintetében.

(77) Spanyolország állítása szerint a félszigeten kívüli területekre vonatkozóan készített erőforrás-megfelelőségi értékelések megfelelnek az (EU) 2019/943 rendelet 20. cikkének (1) és (2) bekezdésében foglalt elveknek. Spanyolország kifejti továbbá, hogy az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok feltárása esetén azok kezelésére versenytárgyalásos ajánlattételi eljárásra vonatkozó felhívást írnak ki (a 738/2015. sz. királyi rendeletben foglaltak szerint), és értékelik a megújuló energiaforrásból származó kapacitásaukciókat. Ezek olyan eljárások, amelyek esetében Spanyolország szerint az (EU) 2019/943 rendelet 20. cikkének (3)–(8) bekezdésében foglalt követelmények nem alkalmazhatók.

(78) Spanyolország kifejti, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 21. cikkének (7) és (8) bekezdésében foglalt rendelkezések nem egyeztethetők össze a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott mechanizmussal. Mindazonáltal azt állítja, hogy a jövőbeli új kapacitásmechanizmusokra a rendelet 21. cikkének (7) és (8) bekezdésében foglalt követelményeket fogják alkalmazni.

(79) Spanyolország megjegyzi, hogy a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott mechanizmus az (EU) 2019/943 rendelet alábbi rendelkezéseivel sem egyeztethető össze:

— a 22. cikk (1) bekezdésének f) pontjával, amely előírja, hogy a díjazást versenyalapú eljárás keretében kell meghatározni, mivel Spanyolország szerint a meglévő mechanizmusban a díjazás meghatározása nem versenyalapú eljárás, hanem a hatékonyságot ösztönző referenciaeszköz alapján történik,

— a 22. cikk (1) bekezdésének h) pontjával, amely előírja, hogy a kapacitásmechanizmusoknak nyitva kell állniuk minden olyan erőforrás részvétele előtt, amely képes az elvárt műszaki teljesítmény nyújtására, mivel Spanyolország szerint a mechanizmus csak a teherelosztásra alkalmas létesítményekre vonatkozik,

— a 22. cikk (2) bekezdésével, amely felsorolja azokat a tervezési jellemzőket, amelyeknek a stratégiai tartalékok kialakítása során meg kell felelni, mivel Spanyolország szerint a szóban forgó rendelkezés olyan kiegyenlítő szabályozási piacokra hivatkozik, amelyek a félszigeten kívüli területeken nem léteznek,

— a 22. cikk (3) bekezdésével, amely a stratégiai tartalékoktól eltérő kapacitásmechanizmusokra vonatkozóan további követelményeket határoz meg, mivel Spanyolország szerint a meglévő mechanizmus nem felel meg ezeknek a követelményeknek: a díj nem tart a nullához, ha a kínálati kapacitás szintje megfelelő, a díj nem csak a kapacitáshoz kapcsolódik és a kapacitásra vonatkozó kötelezettségvállalások nem átruházhatók,

— a 22. cikk (4) bekezdésével, amely a kapacitásmechanizmusok szén-dioxid-kibocsátási határértékeire vonatkozó követelményeket tartalmazza, mivel Spanyolország szerint a jelenlegi mechanizmus nem tartalmaz ilyen jellegű követelményeket, de lehetővé teszi műszaki korlátozások előírását,

— a 22. cikk (5) bekezdésével, amely a 2019. július 4-én alkalmazott kapacitásmechanizmusok esetén előírja a mechanizmusok kiigazítását.

(80) Spanyolország kifejti, hogy a félszigeten kívüli területekre vonatkozó megbízhatósági szabványok nincsenek összhangban az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkének (3) bekezdésében foglalt követelményekkel, mivel nem veszik figyelembe az új belépés költségeit. Spanyolország hozzáteszi, hogy szigorúbb értékeket azonos szabványok mellett is lehet különböző ütemben elérni, ezért eltérést kér az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkének (2)–(4) bekezdésétől.

5.3.5.2. Értékelés

(81) Az (EU) 2019/943 rendelet 20. cikke a villamos energia belső piacának erőforrás-megfelelőségével foglalkozik, és kötelezettségeket állapít meg a tagállamok számára arra vonatkozóan, hogy miként kell nyomon követni az erőforrások megfelelőségét, és hogyan kell fellépni az erőforrások megfelelőségével kapcsolatos aggályok feltárása esetén, nevezetesen végrehajtási terv kidolgozása révén, amelynek célja többek között a szabályozási torzulások kiküszöbölése, a kiegyenlítő szabályozási szolgáltatások piaci alapú beszerzésének biztosítása vagy a szabályozott árak kivezetése. A Bizottság megjegyzi, hogy az állami támogatási eljárás részeként Spanyolország az (EU) 2019/943 rendelet 20. cikkének (3) és (4) bekezdésével összhangban már kidolgozott és benyújtott egy végrehajtási tervet a Bizottságnak. Az (EU) 2019/943 rendelet ([13]) 20. cikkének (5) bekezdésével összhangban a Bizottság 2024. március 13-án véleményt adott ki a spanyol végrehajtási tervről. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 20. cikkének (3)–(8) bekezdésétől való eltérés nem indokolt.

(82) Az (EU) 2024/1747 európai parlamenti és tanácsi rendelet ([14]) hatályon kívül helyezte az (EU) 2019/943 rendelet 21. cikkének (7) bekezdését. Ezért az már nem alkalmazandó a félszigeten kívüli területekre. Az (EU) 2019/943 rendelet 21. cikkének (8) bekezdésétől ([15]) való eltérés iránti kérelmet illetően a Bizottság megjegyzi, hogy bár ez a rendelkezés már nem határozza meg, hogy a kapacitásmechanizmusoknak átmenetieknek kell lenniük, azt előírja, hogy a Bizottság legfeljebb 10 évre hagyja jóvá őket. Ezenfelül a Bizottság úgy véli, hogy nem lehet előre megjósolni Melilla villamosenergia-rendszerének fejlődését. Ennek megfelelően a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott szabályozott díjazási mechanizmus időtartamát Melilla esetében az SA.42270. számú ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozat alapján jóváhagyottak szerint a 2029. december 31-ig tartó időszakra kell korlátozni.

(83) Az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikke a kapacitásmechanizmusok létrehozásának elveit határozza meg. A Bizottság úgy véli, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikke (1) bekezdésének f) és h) pontjától való eltérés, amely a szabályozott díjazási mechanizmusnak az SA.42270 sz. ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozatban meghatározott lejárati időpontja után lépne életbe, akadályozná a megújuló energia használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállást, mivel a szóban forgó rendelkezések célja, hogy lehetővé tegyék minden technológia versenyalapú részvételét. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy a 22. cikk (1) bekezdésének f) és h) pontjától való eltérés engedélyezése nem indokolt. Ez nem befolyásolhatja a Melilla tekintetében a 738/2015. sz. királyi rendeletben foglalt, az SA.42270. ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozat alapján jóváhagyott díjazási mechanizmus keretében tett kötelezettségvállalásokat és szerződéseket.

(84) A Spanyolország által szolgáltatott információk ((79) preambulumbekezdés) alapján a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelményektől való eltérés engedélyezése indokolt, mivel a stratégiai tartalékokra vonatkozó egyedi tervezési követelmények szervesen kapcsolódnak egy jól működő kiegyenlítő szabályozási piac létrehozásához. Ezzel szemben az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (3) bekezdésétől való eltérés nem indokolt, mivel a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó egyedi tervezési követelmények a kellően fejlett kiegyenlítő piactól függetlenül alkalmazandók.

(85) Az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (5) bekezdésétől való eltérés iránti kérelmet illetően a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az eltérés nem indokolt, mivel az említett rendelet 22. cikkének (5) bekezdése nem alkalmazandó a 2019. július 4. után jóváhagyott kapacitásmechanizmusokra.

(86) Az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (4) bekezdésével kapcsolatban, amely a kapacitásmechanizmusokra vonatkozó szén-dioxid-kibocsátási határértékek tekintetében határoz meg követelményeket, a Bizottság úgy véli, hogy a szén-dioxid-kibocsátási határértékek követelményei nem vonatkoznak az SA.42270 sz. ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozatban jóváhagyott jelenlegi szabályozott díjazási mechanizmusra, tekintettel Melilla villamosenergia-rendszerének kis méretére, az új termelési kapacitás létrehozásához szükséges környezetvédelmi engedélyek beszerzésével kapcsolatos korlátokra, valamint arra, hogy Melillában a megújuló energiaforrások integrálásának és az ellátás biztonságának garantálásához nagyobb szükség van teherelosztásra alkalmas energiatermelésre. A Bizottság úgy véli, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (4) bekezdésétől való eltérés, amely a szabályozott díjazási mechanizmusnak az SA.42270 sz. ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozatban meghatározott lejárati időpontja után lépne életbe, akadályozhatná a megújuló energia

([13]) https://circabc.europa.eu/ui/group/8f5f9424-a7ef-4dbf-b914-1af1d12ff5d2/library/b8dcbe85-7324-4e83-9752-fe974fc42cad/details?download=true.

([14]) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/1747 rendelete (2024. június 13.) az (EU) 2019/942 és az (EU) 2019/943 rendeletnek az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása tekintetében történő módosításáról (HL L, 2024/1747, 2024.6.26., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj).

([15]) Az (EU) 2024/1747 rendelettel módosítottak szerint.

használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállást, mivel a szóban forgó rendelkezések célja, hogy lehetővé tegyék minden technológia versenyalapú részvételét. A Bizottság ezért úgy ítéli meg, hogy az (EU) 2019/943 rendelet 22. cikkének (4) bekezdésétől való eltérés nem indokolt. Ez nem befolyásolhatja a Melilla tekintetében a 738/2015. sz. királyi rendeletben foglalt, az SA.42270. ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozat alapján jóváhagyott díjazási mechanizmus keretében tett kötelezettségvállalásokat és szerződéseket.

(87) A Bizottság álláspontja szerint a Spanyolország által nyújtott információk (lásd a (80) preambulumbekezdést) alapján Melilla villamosenergia-rendszereinek üzemeltetése tekintetében indokolt az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkének (2)–(4) bekezdésétől való eltérésnek az SA.42270. számú ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozat alapján jóváhagyottak szerint a 2029. december 31-ig tartó időszakra történő engedélyezése.

5.3.6. *Eltérés az (EU) 2019/943 rendelet 14–17., 19–27. és 35–47. cikkétől a 738/2015. sz. királyi rendeletben foglalt mechanizmus tekintetében*

(88) A Spanyolország által 2022. január 17-én küldött pontosítások második csoportjával módosított kérelmében Spanyolország kijelentette, hogy a 738/2015. sz. királyi rendeletben meghatározott meglévő mechanizmus tekintetében az (EU) 2019/943 rendelet 14–17., 19–27., valamint 35–47. cikkétől való eltérés szükséges. A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az említett mechanizmus alkalmazásának biztosításához nincs szükség ilyen széles körű eltérésre. A Bizottság álláspontja szerint csak az előző szakaszokban megállapított eltérések indokoltak.

5.4. **A megújuló energia használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállás akadályozásának tilalma**

(89) Az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke (1) bekezdésének ötödik albekezdése és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikkének (2) bekezdése értelmében az eltérésről szóló határozat célja annak biztosítása, hogy az eltérés ne akadályozza a megújuló energia használatára, a fokozott rugalmasságra, az energiatárolásra, az elektromos közlekedésre és a keresletoldali válaszra történő átállást.

(90) A megújuló energiára való átállás, a nagyobb rugalmasság (többek között a keresletoldali válasz) és az energiatárolás tekintetében fontos megjegyezni, hogy a jól működő határidős, másnapi, napon belüli és kiegyenlítő szabályozási piacoknak az (EU) 2019/943 rendeletben és az (EU) 2019/944 irányelvben meghatározott követelményekkel összhangban biztosítaniuk kell az említett technológiák potenciális fejlődésének maximalizálásához szükséges teherelosztási és beruházási jelzéseket. A Melilla villamosenergia-rendszerének túlterheltsége esetén aktiválható keresletoldali választ például elvileg könnyebb lenne egy olyan rendszerben megvalósítani, ahol a keresletoldali árakat nem a kontinentális területek, hanem Melilla energiatermelésének óránkénti helyzete határozza meg. Ez nem akadályozza automatikusan a keresletoldali válasz vagy a rugalmassági mechanizmusok egyéb formáinak a jelenlegi szabályozási környezetben való kialakítását. Nem zárható ki azonban, hogy az eltérésről szóló határozat negatívan befolyásolná ennek lehetőségét.

(91) Másrészt az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke nem írja elő, hogy az eltérésre vonatkozó határozat maximalizálja a rugalmasságban vagy az energiatárolásban rejlő potenciált. A rendelet 64. cikke pusztán annyit ír elő, hogy az eltérés „ne akadályozza” az átállást. Más szóval az eltérés nem szabad, hogy olyan fejlődés útjában álljon, amely az eltérés nélkül természetes módon megvalósulna. Nagyon valószínűtlen, hogy az eltérés hiányában amúgy jól működő határidős, másnapi, napon belüli és kiegyenlítő piacok alakulnának ki Melilla villamosenergia-rendszerében. Ennek oka a félszigeten kívüli terület működésével kapcsolatos kihívások, a termelési szegmensen belüli rendkívül alacsony szintű verseny, valamint a kontinentális spanyol piachoz való kapcsolódásnak a 2. szakaszban ismertetett hiánya. Biztosítani kell azonban, hogy amint fennállnak a megfelelően működő nagykereskedelmi piacok kialakulásának feltételei, az eltéréseket fokozatosan megszüntessék. A Bizottság ezért ebben a határozatban – az alábbi 5.5. szakaszban foglaltak szerint – korlátozott eltérési időszakot és az eltérés meghosszabbítására vonatkozó szigorú feltételeket ír elő.

(92) Úgy tűnik, hogy az eltérés nem befolyásolja érezhetően az elektromos közlekedést.

5.5. **Az eltérés időtartama és a villamos energia belső piacán a verseny és az integráció fokozásával kapcsolatos feltételek**

(93) Az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke és az (EU) 2019/944 irányelv 66. cikke kifejezetten kimondja a kis, szigetüzemben működő rendszerek tekintetében, hogy az eltérés határozott időre szól, és ahhoz a feltételhez kötött, hogy a villamos energia belső piacán a verseny és az integráció fokozását szolgálja.

(94) A kis, szigetüzemben működő, illetve a kis összekapcsolt rendszerek tekintetében az (EU) 2019/943 rendelet és az (EU) 2019/944 irányelv több célból is kötelező korlátozást ír elő. Legelőször is azt feltételezik, hogy az általános szabályozási keret a belső piac minden helyzetére alkalmazható, és hogy az általános alkalmazás a társadalom számára előnyös. Míg az (EU) 2019/943 rendelet 64. cikke elismeri, hogy bizonyos helyzetekben eltérésekre lehet szükség, ezek az eltérések növelhetik a rendszer egészének összetettségét, és a szomszédos területeken is akadályozhatják a piaci integrációt. Ezenfelül, az eltérés indoklása általában az adott időben jellemző műszaki és szabályozási kereten, és adott hálózati topológián alapul. Mindezek a helyzetek szükségképpen változnak. Végezetül fontos, hogy a piaci szereplők kellő időben előre láthassák a szabályozási változásokat. Így minden eltérést határozott időre kell korlátozni.

(95) Spanyolország azt kéri, hogy a Melillára vonatkozó eltérések mentesüljenek az időbeli korlátozások alól, mivel rendkívül valószínűtlen, hogy Melilla összekapcsolódjon Spanyolország kontinentális részével (és az az Unió kontinentális villamosenergia-rendszerével). A Bizottság elismeri Spanyolország érvelését, ugyanakkor megjegyzi, hogy Melilla nem tartozik az EUMSZ 349. cikke értelmében elismert legkülső régiók közé, ezért az eltérésnek időben korlátozottnak kell lennie.

(96) Tekintettel a Melilla és Spanyolország kontinentális része közötti jövőbeli összeköttetéssel kapcsolatos bizonytalanságra, valamint az e területen való üzemeltetéssel kapcsolatos jelentős problémákra, a Bizottság arányosnak ítéli meg a Melillára vonatkozó eltéréseknek az autonóm város Spanyolország kontinentális területével való összeköttetésétől függő időtartamra való engedélyezését, az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkének (2)–(4) bekezdésétől való eltérés kivételével, amely az SA.42270. számú ügyben hozott, állami támogatásra vonatkozó határozatban foglaltak szerint a 2029. december 31-ig tartó időszakra alkalmazandó,

ELFOGADTA EZT A HATÁROZATOT:

1. cikk

A Bizottság engedélyezi a Spanyol Királyság számára, hogy Melilla tekintetében az (EU) 2019/943 rendelet 3. cikke első bekezdésének a), b), e), k), o) és p) pontjában, 6. cikkében, 7. cikkének (1) bekezdésében, 8. cikkének (1) és (4) bekezdésében, 9., 10., 11., 14. és 15. cikkében, 16. cikkének (1) és (2) bekezdésében, 22. cikkének (2) bekezdésében, valamint 25. cikkének (2)–(4) bekezdésében, továbbá az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4)–(7) bekezdésében foglalt rendelkezésektől eltérjen.

2. cikk

Az 1. cikk alapján az (EU) 2019/943 rendelet és az (EU) 2019/944 irányelv az 1. cikkben felsorolt valamennyi rendelkezése tekintetében engedélyezett eltérés mindaddig alkalmazandó, amíg Melilla nem kapcsolódik Spanyolország kontinentális területéhez, az (EU) 2019/943 rendelet 25. cikkének (2)–(4) bekezdésétől való eltérés kivételével, amely a 2029. december 31-ig tartó időszakra alkalmazandó.

3. cikk

Ennek a határozatnak a Spanyol Királyság a címzettje.

Kelt Brüsszelben, 2025. május 16-án.

a Bizottság részéről
Dan JØRGENSEN
a Bizottság tagja